

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
3 August st. v.
Dumineca
15 August st. n.

Va esi joi'a și duminică.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 58.

ANUL XVI.
1880.

Pretul pe unu anu 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de anu 5 n.; pe $\frac{1}{4}$
de anu 2 fl. 70 cr.
Pentru Români'a 2 galbeni.

Br. Vasiliu Erdeli.

— 1794—1861. —

Un'a din nisuintele acestei foi este d'a însemna pentru posteritate totu, ce unii, multu-pușinu, au facutu pentru dezvoltarea, luminarea și înaintarea națiunii noastre. Între acestia ocupa locu și repausatul episcopu al Orădii-mari, br. Vasiliu Erdeli, al cărui portretu — din etate mai tinera — se presinta cetitorilor nostri pe acêsta pagina.

Vasiliu Erdeli s'a nascutu la 1 august 1794 în opidul Macău, comitatul Cănad, din parinti saraci. A începutu să studieze la Timișóra, și le-a continuatu în Oradea-mare, unde întră pe carier'a bisericésca, și ca teologu, și-a facutu studiile la Oradea-mare, Peșta și Viena.

La 1820 hirotonindu-se de preotu, începù activitatea sa ca administratoru parochialu în Beiușu, funcționându și ca profesoru la gimnasiu de acolo. La 1829 se mută la Oradea-mare, și în calitate de preotu în parochi'a din Olosig, escelă prin talentul seu oratoricu, care i facù nume și în adunările comitatense. La 1835 fu numitu canonicu la capitulul oradanu, și ca atare rectoru al seminarialu de studenti.

Dupa mórtea episcopulu Samuil Vulcanu, în urmarea unei vacanție de trei ani, la 2 aug. 1842 densus fu numitu episcopu al diecesei veduvite, și ca atare își cuprinse scaunul în 1843. În anul viitoru facù visitațiune canonică prin comitatele: Arad, Cănad, Clongrad, Torontal și Carașu, cu care ocașiune darui 1000 fl. pentru înființarea unei școle de fetițe române în orașul seu natalu; în anul urmatoru facù visitațiune canonică prin comitatul Satumare; la 1846 înalță seminarialu, al cărui directoru fusese, la unu gradu mai înalțu al perfecțiunii; la 1847, prin staruint'a sa, se înființă unu fondu pentru crescerea preparanșilor.

Avù mare rolu la înființarea mitropoliei din Blășu, și la aceea a episcopatelor din Gherla și Lugosu:

toțu-odata mijloci multor preoti din Satumare lăfa regulata din fondul religionaru; prin staruint'a lui se 'nființă la 1851 catedr'a de limb'a și literatur'a româna la gimnasiu din Oradea-mare, și totu sub patronatul seu tinerimea româna studiôsa aice înființă o societate de lectura, cea d'ântăia, care — durere! — a apusu.

La 1853 înalță gimnasiu din Beiușu la trépt'a de archigimnasiu cu optu clase, daruindu sume considerabile pentru asigurarea acestuia și mijlocindu și unu

Br. Vasiliu Erdeli.

ajutoru de 3706 fl. 50 cr. din fondul studiilor care numai înainte cu doi ani s'a deirasu prin actualul ministeriu.

La 1857 făcî o fundațiune diecesana de 35,000 fl., din care școl'a elementara din Beiușu s'a transformatu în școl'a „normala“ de patru clase, în Oradea-mare școl'a poporala gr. c. s'a facutu școl'a normala cu trei clase, și pentru studentii mai saraci se facura sti-pendie.

Episcopul Erdeli a luat o parte activa în viața publica-politica, acasa în comitatul seu, la diete, el și-a înalțiatu adese ori vocea. La 1850 tronul îl distinse cu crucea ordinului St. Stefan, nu peste multu fu numitu consiliaru intimu, ier în 1858 i se conferi titlul de baron. Pap'a asemene i tramise mai multe distincțiuni fôrte prețioșe.

La 1860 dînsul ierasi făcî o fundațiune noua de 8000 fl. pentru școl'a normala gr. c. din Oradea-mare. Starui pentru înființarea catedrei române la universitatea din Pesta. Peste doi ani apoi, la 27 martie 1862, muri.

I. H.

Admiru norii 'n departare...

Admiru norii 'n departare,
Cum se schimbu fara 'ncetare,
Vîntul sufla si-i aduna,
I alunga-i impreuna.
Sufle vîntul, sufle linu;
Gîndul sbôra, eu suspinu.

I insira cum i place,
Iéta 'n lebeda-i peface,
Acum cerbi si capriore,
Acum paseri sburatore.
Sufle vîntul, sufle linu;
Gîndul sbôra, eu suspinu.

Iéta-acum : dina frumôsa,
O virgina mladiôsa,
Sinu rotundu si peru in plete,
Cum nu pôrta 'n lume fete.
Vîntu-acum de n'ar suflă...
— Sémena cu mândr'a mea!

Tedeor Bota.

Misteriul Noptii.

— Romanu, de *Claire de Chandeneux*. —

(Urmare.)

O banuiéla grozava, pe care pân'atunce o putu amănă, care inse necontentit îl conturbă, i plesni de odata prin minte.

— Pentru ce joci astadi rolul judecatorului de instrucțiune? — întrebă de soro-sa.

— Eu nu sîm judecatoru de care trebuie să ne temem, este unu judecatoru și mai îngrozitoru decât mine, Laurent.

— Mai îngrozitoru?...

— Da, care, me temu, nu peste multu se va ocupa cu tine...

— Cu mine?

— Cu tine.

— Vorbesce lamurit, Sabine; me torturezi, grozav me torturezi!...

— Și tu nici odata nu te-ai cugetatu, că organele justiției odata vor descoperi starea adeverata a lucrului?

Nenorocitul se clatină, și cadea, de cumva nu se razemă de parete.

— Oh! — gîngavi el, — tu esti acea voce afurisita!...

— Ce voce?

— Care s'audi pe malul Rhône-ei.

Și tremurându în totu corpul seu de acésta reamintire gróznica cađu într'unu fotelu.

Sabine remase stîndu în picîore inaintea lui, și dișe rece:

— Eu sîm vocea, care am sunatu pe malul Rhône-ei.

Îngrozire séu furia, nimene n'ar fi sciutu definiá, care din aceste dóue se aretă în trasaturile lui Laurent; el voi să se scóle.

— Și tu îmi diçi acéș'a în față! Și nu te temi de mine? — strigă el cu niște ochi deschisi lat, cari aruncau o lucóre amenințátore în semi-întunericu.

— Nu, eu nu me temu de tine. O ocașiune favorabila te-a pututu face ucigatoru, dar dela natura esti unu lașu!...

Sor'a cu ánima de pétra grai adeveru. Laurent sub impresiunea aceștei lovituri cađu ierasi în fotelu și ca animalul ranitu, incepù a suspinã durerosu.

Sabine se preumblă în sus și în jos prin odaia: sgomotul pașilor sei se perdù pe tapetul molaticu.

Ea isi trase sus cu dispretiú umerul când trecù pe lînga Laurent, și mesurá cu scárba pe nefericitul.

— Destul din vaete, — dișe ea rece și secu, stîndu locului înaintea lui, — ai puté să deștepti pe Juliette, care ar puté deveni martor'a situațiunii tale miserabile.

— Juliette!... Laurent se cutremurá și cu gróza privi în giuru de sine prin odaia.

— Fii barbatu! Asculta-me!

— Vrei să me tradezi? — dișe el în tonu rugatoru.

Pe buzele Sabine-ei se ivi unu surisu ironicu.

— Vreu să te scapu... de tine ênsuti. Esti unu omu slabu și de nimica, carele n'ai fi în stare să suportu investigațiunea, ma te-ai tradá fãra voia, în ori ce iritațiune mica.

— Tu scii dara tóte?...

— Nu sciu nimica; nu vreu să sciu nimica. Numi pasa multu ce te-a îndemnatu la acésta crima. Te-am veđutu, că ai severșitu-o, și ast'a e cauza de ajunsu pentru mine ca să te aperu.

— Să me aperi!... Așá dara am cauza să me temu?

Frigurile îl scuturau.

Sabine aretă cu dispretiú mutu spre oglind'a mare din odaia ei.

— Privesce-te! Ênsa-ti faci'a ta e o marturisire completa.

Laurent ascultă porunc'a surorii sale, și se vedu îngrozitu în oglinda; se spariă, căci acolo vedu o față vrednica de plînsu, din care se reflectá fric'a și lașitate.

— Oh! — dișe el, intorcendu-si faci'a cătra Sabine, — au fost mominte, când am cređutu că sîm perdutu... multu, fôrte multu am suferitu!... Dar astadi... astadi investigațiunea s'a pornitu cu totul pe alta cale.

— Ceea ce inse nu escluce eventualitatea, ca să dea de urm'a cea adeverata...

— Ce fel?... cum înțelegi acéș'a?

— Déca ai fi acusat u de-a-dreptul tu, consciința pericolului dóra ar întari naturelul teu fricosu. Ai avé unu ôresi-care curagiú să te aperi; pericolul ti-ar dá istețime și dóra te-ai mântui. Dar în locu de acésta, ne

aflămu fața de-o alta situațiune, nu mai puțin îngrozitoare.

— Dar Ismérie e acusat'a...

— Nefericitele! Dar esti tu destul de siguru despre tine, ca acuzându-se Ismérie, să vedi, să audi cum judecatori'a o condamna, fără ca să te tradezi?

— O condamna... pe Ismérie?!... Ast'a nu se poate. Cum s'ar puté dëns'a condamná fără probe?

El se scolă. Façi'a-i se 'ncaldi. Se vedea, că unu simțământu nobilu o 'ncaldesce. Par că s'ar fi deșteptatu din somnu.

Sabine privi în lînisce acësta stramutare.

— Pré bine! cu acësta 'ncalđire nobila numai pe tine ênsuti te vei tradá. Acesta va fi mijlocul celu mai bunu, pentru ca tu ênsuti să te predai judecatoriei.

— Numai atâta să-mi spuni, că Ismérie nu se poate condamná...

— Cum să dîcu, ma... dóra trebuie să și dorescu, ca ea să fia condamnată. Baga de séma, că siguritatea ta duréza numai pâna ce dëns'a e în pericolu! Baga de séma bine! Tu n'ai energia, n'ai istețime, ma nici calculu. Mergi orbesce pe calea pe care ai ratacitu; nu tragi socotela cu împregiurările, și nesocotesci, că judecatori'a poate să afle calea cea adevărată. Esti iritabilu și bolnavu, și sîm convinsă, că în astfel de stare te-ai perde pe tine ênsuti, de cumva nu te-așu ajută.

— Oh! eu primescu ajutorul teu, Sabine. Ce am să facu?

— Trebuie să me asculti.

— Voiu face.

— Rôga pe parintele nostru să te tramita la Marseille în caus'a în care a vorbitu eri. Ast'a te va departá pe câteva zile din locul acesta, și dóra te va ușorá de grigile tale. Apoi te rentôrce cu nervi oteliti, cu mai multa predominare, și cu hotarirea d'a audi ori ce, fără ca să devini palidu. Déca curagiul va începe a te parasí, privește spre mine! Nisuesce a fi liniscitu, déca eu sîm așa, și a fi veselu, déca me vedi că și eu sîm aceea! Ori ce te va neliniscí, vina la mine! Eu voiu fi conducătorea ta... puterea ta.

— Cât de buna esti, — gângavi Laurent.

Sabine se rentôrse, par că unu șerpe veninosu ar fi mușcatu-o.

— Sîm buna! — dîse ea cu mânia, — de unde ai acestu cuvëntu nesuferitu? Acestu cuvëntu n'are înțelesu pentru mine. Pe mine nu me facu nici buna, nici simțitóre, nici prôsta acele suferinție spirituale, pe cari nu le simți.

— Oh! cum să nu simțu eu dureri spirituale? Sabine, e nespusu de grozavu ceea ce eu adese ori suferu!...

— Cu atât mai reu! — dîse Sabine secu, — căci atunci te afli sub presiunea acestei simțiri... Iêr eu nu vreu acést'a; înțelegi: nu vreu!

Nefericitul tineru, sub durat'a acestei convorbiri, cađu dintr'unu estremu în celalaltu. Acuma temerea și umilirea îl cuprinsera.

Iêta, înca și aceea i se imputa, eă simte dureri sufletesci.

— Déca ai fi barbatu, ti-așu dîce: Pocaiesce-te și vei meritá iertare! Dar tu esti înca numai copilu! Slabu, ca să afli în adevărat'a parere de reu vindecarea suferințelor tale sufletesci. Și déca acuma îți oprescu parerea de reu, facu asta, pentru că voiescu să conservu nepetatu numele ce-l portu și eu, pe care tu l'ai infamatu, dar care înaintea lumii va rămâné totdëuna curatu, déca tu poti... déca tu, ori ce s'ar înțimplá, voiesci să taci.

— Voiu tacé.

— Dîsesi, că sîm buna!... Sermane nebunu! Me aperu pe mine, când te pazescu; pazescu viitorul, no-

rocul și numele meu, când grigescu de tine. Tu ai perduto totu binele, pentru ca să poți vorbi de viitorul teu; eu nu pot să periclitezu al meu pentru tine. Du-te și ține minte ceea ce ti-am spusu! Sîntemu doi ênsi, cari pastrámu acestu secretu înfricoșatu, și așu preferi să te vedu murindu, decât să vedu că te tradezi.

Ea deschise înaintea lui usi'a cu aceeași atitudine despretuitóre, și cu o superioritate, despre care sciea. că nimica nu o va mai clati.

Acestu june nu protestá nici cu o privire, nici cu unu cuvëntu, nici cu o mișcare, în contra manierei, cu care roso-sa mai mare îl tratá.

Nici nu-i plesni prin minte să multiamésca surórei sale acestu ajutoru oferitu pe neașteptate; căci Sabine a declarat destulu de claru și la înțelesu, că nu preține nici unu felu de recunoscinti'a pentru alianți'a oferita, în care person'a ei erá interesata la rëndul primu.

Êși cu frunte tulbure și cu capul plecatu. Dóue simțeminte opuse luptau în ânim'a lui... I s'a ușoratu sufletul, că a datu în soro-sa de așa dîcëndu o complice; dar il necasíea consciinți'a, că a ajunsu cu totul sub dominațiunea Sabine-ei.

— În adevăru cu cinci ani a îmbetrânitu! — dîse Sabine; când pasii fratelui seu resunara în coridoru.

Órele trecura; focul începea a se stinge, și prin membrele Sabine-ei trecu unu fioru rece. În mintea ei de jumătate adâncita în somnu, cugetele se pefugau, cum arunca viforul crengile uscate.

Fost-a visu acesta?

Díorile se ivira, când ea se deșteptá din fantasíile sale; își întinse brațiele înțepenite și se sui încet în patul ei. Îsi revocá în memoria ideile sale imprasciate, și tragëndu conclusiunea din acele, adormi.

Acesta conclusiune se cuprindea în urmatórele cuvinte:

— Voiu pastrá nepetatu numele Forster.

IX.

Justiți'a nu pausá. Judecatoru de instrucțiune mergea iute nainte pe urmele gasite. Faptele erau deja compuse cu arte, și petrecerea lucrului erá descrisa lamurit în actele de investigațiune.

Judecatoru de instrucțiune erá unul din cei mai diligenti diregatori. Avea datin'a să dîca, că cu lucru diligentu și cu paciinți'a, se poate deslegá problem'a cea mai grea.

El gasi, că faptele descoperite prin investigațiune sînt de ajunsu, pentru ca să lumineze întregul evenimentu misteriosu. Spre acesta își concentrá tóte puterile, tóta pracs'a și totu talentul.

În lucrul seu înaintá întru atâta, încât dîse, eă pertractarea finala se va puté ținó nu peste multu.

Ismérie, când a descoperitu furtul în cassa. cugetá la omul acela, dela care singurul putea să aștepte ajutoru. Precum seimu, acesta erá frate-seu de lapte, Pascal de Guerras.

La cine altul ar fi pututu să cugete dëns'a, déca nu la dënsul, în care desperațiunea ei credea a gasi speranți'a din urma, când o apesá acuz'a severa a judecatoriei? S'a adressatu cătra el.

„Iubitul meu Pascal! — i scriea, — din închisórea mea primesci acësta epistola. Cređutu-ai ai óre-când. că Ismérie va ajunge aici, pe care ti-ai placutu a o numi sor'a ta din zilele fericite ale copilariei nóstre. Ți-se va dîce, că Ismérie a furatu!... Tu nu vei crede acést'a. Ți-se va dîce mai multu!... Ți-se va dîce, că dëns'a a ucisú!... Nu-i așa, că și mai puçinu vei crede acést'a?... Și tu vei veni întru ajutoriul meu. Vîno, Pascal, te rogu, te implorú!...

(Va urmá.)

S A Z O N U :

Calindarul septemănei.

Ziua sept.	sl. n.		Numele sântilor și serbatorile.	Sorele	
	v.	n.		resare	apune
Duminica	3	15	Cuv. Par. Isachiu.	4 53	7 7
Luni	4	16	SS. 7 Coc. din Efesu.	4 55	7 5
Marti	5	17	Mart. Eusigniu.	4 57	7 3
Mercuri	6	18	(†) Schimb. la facia.	4 59	7 1
Joi	7	19	Cuv. Mart. Dometriu.	5 1	6 59
Vineri	8	20	S. Emilian marturis.	5 2	6 58
Sâmbeta	9	21	Apost. Matia.	5 4	6 56

Adunarea Asociațiunii transilvane.

— La Turda in 7. 8. 9 august. —

Primirea comitetului.

Fiindu că am primitu numai în momentul din urma invitarea d'a ve raportă, dle redactoru, despre această adunare generala, ieta ve scriu numai pe scurtu, ca cel puțin să aveti o informațiune.

Începutul festivităților se făcu prin întimpinarea comitetului Asociațiunii. Acesta avu locu la 6 august deînēt'a. Fiindu că lini'a ferata nu trece pe la Turda, primirea se făcu la stațiunea cea mai de aprōpe de Turda, adeca la Ghirișu.

Președintele Asociațiunii, dl Timoteiu Cipariu, durere! nici de asta-data nu putu veni. Astfel comitetul fu represintatu prin zelosul vice-președinte, dl Jacob Bologa, de secretarii Baritū și Hodosiū, și de cassariul Const. Stegiaru.

Acești represintanti ai comitetului, dimpreuna cu ōpetii cialalti, între cari se află și dl directoru gimnasialu din Giurgū, N. Drocu Barcianu, fure salutați la numit'a stațiune prin câțiva membrii ai comitetului de buna-primire din Turda, sub unu arcu de triumfu, în curtea dela gara, cu unu frumosu cuvētu de bineventare, rostitu de dl Simion Popu, căruia i respunse vice-președintele, apoi trasurile pornira, acoperite cu buchete de flori.

Sosindu la marginea Turdii, la podul de peste Arieșu, ōpetii fure bineventati de cătra inteligint'a româna de prin giuru, și în numele acesteia protopopul Jacob Lugoșianu rosti unu frumosu discursu de întimpinare, căruia asemenea i respunse vice-președintele, apoi cortegiul intră.

Urmara vizitele indatinate. Pân'acuma sânt aice numai pușini români veniti de prin alte părți, multi nici nu vor fi. Comitetul arangiatoru nici macar n'a anunțiatu prin diuare, care e stațiunea Turdii, cu atât mai puțin a asiguratu pe cei din departare, că acolo vor gasi trasure, și așa multi remasera acasa.

Sedint'a I

se deschise sâmbeta, în 7 august, dupa serviciul divinu, la care dl protopopu Lugoșan rosti o predica bine compusa.

Publicul se adună în numeru frumosu, compusu mai ales din cei de prin giuru acesta, care umplu bine biseric'a gr. c., menita pentru ședint'ele adunării generale.

La cuvētu de deschidere al vice-președintelui Bologa, respunse în termini elocinti dl avocatul dr. Ioan Ratiu, salutându adunarea în numele Turdenilor.

Secretari ad hoc se alesera dnii : dr. A. P. Alessi, N. F. Negrutū și Andreiu Cosma. Apoi se cetira raporturile indatinate, și se alesera comisiunile, și anume :

în cea pentru esaminarea socotelelor dr. Brendușianu, Filipescu, An. Popu; în comisiunea pentru înscrierea de membrii și încassarea de taxe Cigareanu, Al. Romanțai, Danțu; în comisiunea bugetaria I. Antonelli, dr. Colceriu, Trombitiașu, I. Gallu, Andreica; în comisiunea pentru propuneri dr. Alessi, G. Popu, Z. Boiu, Part. Cosma, N. F. Negrutū. În fine se cetira trei telegrame de felicitare, din Regin, Valcele și Deva.

Aveau să urmeze disertațiunile. La comitetu se insinuara optu. Și anume : 1) G. Baritū trei : a) Documente istorice relative la monografi'a regimentului românū granitferescu de pedestrime din Transilvani'a; b) recensiuone asupra cărții „Convorbiri economice de I. Ghica“; c) Istori'a selaviei în anticitate la Egipteni, Evrei, Greci, Romani, în necsu cu istori'a feudalismului din evul mediu până la 1848. — 2) Simion Popu : Despre Turda și giuru ei. — 3) Simion Stoica : Despre versatu și bubatu. — 4) Iustin Pappfy : Despre Darwinismu. — 5) dr. Alessi : Despre Români dela Plevna. — 6) Andreiu Cosma : Despre Phylloxera.

Dl Baritū renunță la cetirea disertațiunilor sale, ca să lase terenu tinerimei; dl Sim. Popu asemenea se retrase, ceea ce ni parū reu, căci lucrarea dsale putea să aiba interesul localității; urmă apoi dl Sim. Stoica, și dsa își ceti disertațiunea „Despre versatu și bubat“, care a fost bine primita. Al patrale disertatoru, dl Pappfy, nu veni la adunare. Ședint'a se încheiă la 1 ora.

Banchetul.

La 4 ore d. miēdiadi (domnesce și rupti de fōme) ne adunaramu la unu banchetu. Eramu vr'o 150 de ēnsi, între cari se aflau și capetenile autorităților comitatense și orașene.

Banchetul se ținu la otelul „Sōre“, dar apoi totusi nu putemu dice, că prândiramu — la sōre, căci bucatele au fost bine gatite. Vesel'a fu generala, la ce contribui multu renumit'a musica dela Abrudu, care ne încântă cu felurite piese naționale.

Nu este necesariu să însemnu, că se pronunțara indatinatele toasturi oficiale, dupa cari urmara altele, mai interesante, o mulțime.

Concertul și balul.

Sēr'a gustaramu alte plăceri. Anume se arangiă unu concertu declamatoricu musicalu, cu unu programu bine compusu.

Din impresiunile mele însemnu numai urmatōrele : Dn'a Elena Ratiu faci mare efectu cu două piese esecutate pe pianu; dl Nicolau Ratiu fu viu aplaudatu la declamarea poesiei „Resunetu“ de Iosif Vulcanu; punctul urmatoru ne realisă o dorint'a nemplinita înainte de miēdiadi, dl Sim. Popu ceti interesant'a sa disertațiune : „Despre Turda și giuru ei“; apoi dl Paul declamă frumosu „Moldov'a la 1854“ de V. Alessandri, și în fine dl Ben. Popu esecută pe violina cu desteritate-i cunoscuta niște arii frumoșe, și concertul atât de multe ori întreprupt prin aplause, se încheiă.

Urmă apoi dantful...

Esecursiune la Isbucu.

— In Selagiu. —

Ca de comunu, așa și în acestu anu la timpul oportunu, folosindu-me de ocașiunea binevenita, m'am departatu de acasa ca să mergu — a casa. Este dulce consolare când ai și două locuri de a te duce acasa, până când altii pōte nu au nici unu. Dar „în bine nu te gurguiă, că Ddeu dă și iea“, să lasămu dar aceste, și la lucru!

Caletori'a dela Oradea-mare spre Clucea, sciu bine, vi este cunoscuta; remâne numai de notatu, despre ce

încea pôte aveți știința, că frumos'a cataracta, ce în anul trecutu a disparutu, acum ierasi s'a ivitu. Dela Ciucea descălcându în Crasna, amu fost întimpinati cu: „Bine ati venit, chiar avemu trebuința de ômeni“. Eră adeca în prospectu unu julialu, excursiune la isbucul dela Tus'a.

De o parte din punctul de vedere placutu al petrecerii, de alt'a din curiositatea ce mi-a causatu numele de isbucu — avându și pe la noi unu atare — fără multa precauțare amu decisu sê participâmu la acêsta excursiune.

Deminetî'a amu plecatu ca la 7 ôre prin satele Pereceiu, Banișoru, Banu, Sigu și în urma Tus'a. Caletoari'a nu e așa de interesanta ca dela „isbucul“ din Biharia, sêu chiar ca la peșterea de Meziadu, căci nici chiar prin gându nu ni-a fost ca sê ne putemu restornâ celu puçinu odata. Dar cu atât mai vêrtosu te delectéza regiunea blânda ce se estinde mai ales dela Banișoru, schimbându-se plaiurile estinse în coline frumoșe, văi romantice și paduri umbrôșe, pâna dincolo de Tus'a, unde descinđându într'o vale încantatóre, impresorata de munti, sosimu — la locul destinatu, cam la 10 ôre, așa dara calea ni-a duratu aprôpe 4 ôre.

Eră deja o mica societate de dame și dni, pe când sosiramu și noi — dreptu îndreptându-ne pasii spre isvorul „isbucu“. Aici deja îti aduci aminte în câtva de regiunea munților. De pe pâtra pe pâtra calcându, ajungemu în fine la isvoru. Unu isvoru simplu sêu mai bine triplu, căci ese în vr'o trei locuri aprôpe de olalta de sub munte, ap'a rece limpede cristalina; amu beutu cu totii apa. Terminul „isbucu“ isi are esplicarea din timpurile vechi, căci adi de locu nu isbucesce, ci curge pré lin, pâna din contra *isbucul* periodicu dela Carbonari și adi corespunde numelui.

De aici în direcțiune drepta, la departare cam de o suta de metri, valea se preface într'unu abisu și ap'a isvorului aci forméza o cataracta de presinte de puçina însemnătate din caus'a secetei ce dominá.

Ne-amu rentorsu la corturi, erau anume dôue corturi pregatite de nuiete, unul destinatu pentru jocu, altul pentru *refectoriu*. Dupa unu dejunu frugalu românesc, lardu friptu pe frigare, musicantii detera semnu de sosire și numai decât începù — dantîul. Societatea din ce în ce se înmulția și petrecerea curse pâna ce unu prosuicu gastronomu i plesni prin minte prândîul. Ne punemu la mész, toasturile încea n'au lipsitu.

Mai târziu, dupa prândiu, a urmatu jocul într'adeveru naționalu. Teranii și țerancele îmbracate serbatoresce, căci eră dumineca, se adunaseră și ei în numeru considerabilu, și în urmarea invitațiunei, se deteră și ei la dantîu saltându fără deschilinire domnișorii cu fetcele din Tus'a cam rușinôșe — la începutu. Ordul salturilor nu esistá, par că prin acêst'a încea voieau sêsi arate libertatea, dar totusi jocurile decurgeau în ordu și cuadrilele se arangiau dupa posibilitatea giurstarilor destul de corectu.

Dintre damele presinte aflâmu pe dn'a Vas. Popu, Maria Iliesu, dn'a Popiliu, Stefanovicu, Hermina Lengyel s. a. Dșorele Eleonora Popu, Silvia Iliesu, Stefania Popu, Veturia Venter și altele nu pré nenumerate.

Ser'a a delectatu societatea dl medicu Iuliu Belle cu focuri de artificiu pregatite prin dsa. Între pause audîeai din când în când versurile melodioșe și acum atât de potrivite ale cântecului: Eră nôpte întunecôșă, alba lun'a luminându scl.

Petrecerea de jocu dură pâna în dîori de di, când apoi dimpreuna plecaramu. În B. fusemu întimpinati de esemplar'a ospitalitate a dlui notaru V. P., de unde dupa o petrecere totu așa de viala ne rentôrsemu acasa.

Ambulantu.

Biserica si scôla.

Dieces'a Orădii-mari. *Gimnasiul de Beiusiu*, precum se scie, nu mai are ajutoru din fundul studiilor, căci ministeriul l'a sistatu încea la 22 dec. 1878. În urmarea acesteia, starea materiala a acestui institutu a ajunsu a fi atât de nefavoritôre, încât fără înmulțirea în ôre-care modu a fondului destinatu pentru susținerea lui, subsistintî'a aceluia ar deveni periclitata, cu atât mai vêrtos, că acuma speșele se mai înmulțescu și prin sistemisarea lefilor profesorale conform recerintțelor legii și a altor pretensiuni instituționale. Pentru acêst'a consistoriul, precum scriseramu deja, a decisu la 22 aprilu, ca de o parte sê ajutore acestu institutu cu o suma anuala de 1000 fl. din cass'a diecesana, iéra de alta parte sê se faca apelu către clerul și credinciosii acêstei diecese, ca sê contribuie pentru susținerea acêstui focaru de cultura. Dreptu aceea Pr. SSa Mihaiu Pavel, episcopul diecesanu, îndreptă ðilele trecute unu cercularu către toti preotii din diecesa, invitându-i a întreprinde colecte, alaturându-le și côle pentru scopul acêsta. Resultatul colectelor este a se tramite la cancelari'a episcopésca pâna 'n finea lui decembre.

Congresul naționalu bisericescu gr. or. se va întruni în anul acesta în sesiune ordinaria, ca totdeuna, la 1/13 octombre în Sibîiu. Diecesele au și luitu mesurile trebuincioșe pentru alegerea deputaților la acestu congresu.

Consistoriul archidiecesanu gr. or. din Sibîiu publica concursu la urmatórele stipendii: 1) din fondul mogaianu, pentru studentii la vr'o universitate sêu institutu politechnicu, de 500 fl.; 2) din fundațiunea Franciscu Iosefiana, dôue stipendii de câte 60 fl. pentru școlari la gimnasiu, școl'a reala sêu comerciala; 3) din fundațiunea cologiana dôue stipendii de câte 60 fl. pentru studentii români gr. or. la ori ce institutu. Terminul e 23 august c. v.

Șcôla de drumuri de feru. Aflâmu cu mare placere din „Românul“, că prin inițiativ'a direcțiunei princiare a căilor ferate române s'a înființiatu la Bucuresci o șcôla speciala de drumu de feru. Acêsta șcôla funcționéza deja de câteva ðile și promite cele mai bune rezultate. Personalul instructorilor este recrutatu dintre funcționarii speciali ai administrațiunei centrale. Elevii au gradul oficialu de aspiranti, sânt salariați, urméza cursurile teoretice la șcôla și facu practica în diferitele ramuri ale serviciului. Ca instructorii funcționéza: dnii S. Vasilevschi șeful biuroului de mișcare; L. Calmar, secretarul biuroului tarifelor, pentru știința tarifelor și geografi'a căilor ferate; Enculescu, din serviciul controlului activu, pentru serviciul comercialu, și Negoescu pentru telegrafia.

Iesuitii în Bucuresci. Cetimu în „Demoer. Nat.“: În schitul catolicu „Sânt'a Maria“, din strad'a Pitar-Moșu, s'a comis de iesuitii din Bucuresci o siluire de consciința! O juna fêta româna, care și-a facutu studiile în acestu institutu, e pe cale d'a fi transportata de calugari într'o manastire din Germani'a; ier partea ei de moștenire — vre-o 3000 de galbeni — sacrificati *ad majorem Dei gloriam*, la care se infundă de siguru, rêvn'a de convertire a précinstiților discipuli ai maestrului Loyola. — În urmarea acesteia, precum cetimu în „Rom. Lib.“, prefectul poliției a facutu o cercetare la schitul numitu. Înse calugarii tramisera deja fêt'a la unchiul ei, făr a-i da înse și bagagiul.

Societati si institute.

Societatea pentru fondu de teatru român va ține în anul acesta adunarea sa la Sibîiu, unde anu a fost invitata de către onorab. inteliginția româna de acolo. De ôra-ce ficsarea terminului s'a concređutu con-

fraților noștri dela Sibiiu, precum sîntemu informati, inteliginț'a noastră de acolo a esmisu unu comitetu de 12 în persónele dlor: Parteniu Cosma, Jeronim Baritîu, Iosif Popescu, Nicolau Petrescu, Ioan Popa, Zacharia Boia, dr. Daniil Barcianu, dr. Ioan Nemesiu, dr. Ioan Moga, dr. Nicolau Olariu, dr. Aureliu Brote și Visarion Romanu, însarcinându pe acestu comitetu atât cu fiesarea Țilei pentru adunarea generala, cât și cu îngirigirea de totu ce privesce acea adunare. Comitetul numitu în prim'a ședinț'a s'a constituitu, alegendu de președinte pe dl Parteniu Cosma și de notaru pe dl Jeronim Baritîu, și a decisu a se rugá comitetul Societ. sê fieseze diu'a pentru adunarea generala pe 19 sept. c. n., fiindu a două și luni în 20 sept. o serbatóre la români. În urmarea acesteia, comitetul Societății va convocá în curênd adunarea pe Țilele amintite.

Asociațiunea transilvana. Despartfemêntul I al Brașovului și Trei-Scaunelor va ține adunarea generala dumineca în 12 sept. în Cernatul Sacelelor.

Societatea advocatilor. În cercurile advocațiilor se ventiléza idei'a, d'a se inființá o societate pentru ajutorarea advocațiilor. Cam la vr'o 5000 de advocati se afla în Ungari'a, dintre cari multi duc lipsa mare, și au necesitate de ajutoru. Scopul acestei societăți ar fi, ca advocatii incapabili de lucru sê capete pensiuone anuala, ier altii ajutore de dupa putinț'a. Dêca o astfel de societate s'ar organisá pe temeiu solidu, în scurtu timpu și-ar puté aduná unu fondu frumosu, și ar produce efectu salutaru.

În contra ligei lui Istóczy are sê se inființeze în Budapesta o contra-liga, compusa din tineri israeliti. În fruntea ei stă cutare dr. Jacob Schechter, ier lig'a s'ar numi: „Cunun'a tinerilor din Budapesta“ (Chevra tipherez bachurim.) Scopul ei ar fi d'a întari pe junii israeliti în dogmele religiunii lor și în talmud etc. d'a arangia conferințe și esplicațiuni. Statutele s'au și subșternutu la autoritatea competentă.

C e e n o u ?

Domnul și Dómn'a României sósira mercuri deminêti'a la Budapesta. Suit'a lor se compunea din șese barbati și mai multe dame. Toti barbati, întocmai ca principele, erau îmbracati în costumu simplu de civilu. Parechi'a domnitóre caletorindu incognito, primire oficiala nu se facú. La gara i întimpină prefectul poliției Thaisz, directorul calei ferate Blajovicu și supraveghiatoriul Just. Domnul se cobori, și însoțitu de șeful poliției, de directorul și de duii din suit'a sa, întră în așá numitul „salonu ministerialu“, unde se servi unu dejunu. Frumos'a Dómna cu damele sale de onóre remase în cupeu și dejună acolo. Vagonul acesta e al principelui Carol, s'a facutu la Viena, din afara e fôrte frumosu, ier din lăintru e arangiatu cu cea mai mare comoditate. Domnul conversá timpu mai îndelungatu cu dl Thaisz, și cu dl Blajovicu, și la despartire le strinse mân'a, și le dișe: „Primiti mulțiamit'a mea cea mai cordiala; süm fôrte deobligatu pentru atențiunea dvóstre!“ La optu ore parechi'a domnitóre plecá la Viena, unde sósira dupa prândiu și traseră la otelul „Munsch“; dupa sosire îndata, archiducele Rainer și soçi'a sa facura o visita de salutare. Din Viena, caletori'a se va continuá la Ischl, Berlin și Sigmaringen.

În Cracovia se facu mari pregatiri pentru primirea monarcului. Amploiatii de curte au și sósitu acolo, pentru ca sê ia dispozițiunile trebuincióse. Curtea dimpreuna cu personalul servitorilor va numerá 170 de persóne, din cari peste o suta vor fi încartirati în palatul Potocki. Maj. Sa și archiducele Albrecht vor ședé în palatul principelui Czartoryski. Curtea imperatésca are sê sóséca acolo la 29 l. c.

Moștenitorul de tronu va merge în decursul

acestei luni la Aachen, unde se va aflá pe atunce și regin'a Belgiei, cu fiica sa, principess'a Stefania. Primul etagiú al unui otelu e deja închiriatu pentru regin'a; în altu otelu s'a facutu cartiru pentru moștenitorul de tronu Rudolf. Se scrie, că și sor'a principessei Stefania, principess'a Luisa de Coburg inca va merge dimpreuna cu barbatul ei pe atunce la Aachen.

Logodnic'a moștenitorului de tronu în anul acesta nu va veni în Ungari'a. Înainte de cununi'a sa principess'a Stefania nu va trece granitiile acestei monarhii, prin urmare dên's'a nu va face visita anul acesta la Ischl, și nu va fi de faciá nici la sântirea stégului în Poșon. Aice va fi represintata de cătra soçi'a ambasadorului belgianu, cont. Jonge d'Arroye.

Sciri personale. Pr. Ssa Mihaiu Pavelu, episcopul diecesei oradane, s'a rentorsu marti la reședinț'a sa, dupa ce a petrecutu trei septemâni la Beiușu. — Esc. Sa Procopiu Ivascovicu, patriarcu pensionatu sêrbescu, petrece la băile dela Teplitz. — Dl dr. Paul Vasiciu, membru al Academiei Române, precum aflămu din „Luminatorul“, însoșlesce pe ex-patriarcul Ivascovicu la cur'a ce acesta face la băile din Teplitz. — Dl Teodor Burada, distinsul profesoru al conservatoriului de musica din Iasi, petrece în Transilvani'a, de unde va merge în Banatu, pretotindene facêndu studii musicale. — Conte Vilelm Bismarck, fiul cancelariului imperiului germănu, petrece de cătva timpu la Mehadia, unde face cura. — Conte Moltke a sósitu Țilele aceste la Viena și a trasu la otelul „Munsch“. — Dl Balaceanu, ministrul reședinte al României în Viena, a sósitu la Budapesta.

Pentru ce-i atât de frigu? De câteva Țile, timpul a devenitu fôrte schimbaciósu, totu plóia și e recóre ca tómn'a. Învetiati și nenvetiati începura a disputá asupra causei acestui evenimentu nendatinatu tocmai în canicula. Unii dicu: caus'a sânt acele trei pete cari de curênd se formara în sóre. Pét'a cea mai mare se afla cam la miédiadi de centrul sórelui, celelalte două se ivira în partea resariténa a sórelui și crescu în continuu. Aceste pete sânt atât de mari, încât și cu ochianu teatralu se potu vedé.

Și-a omoritu fratele. Pera Giurcovicu, plugaru de stare buna în Nadlacu, comitatul Cînadului, avea trei fii, cel mai mare Mitrușca de 41 ani, Nicolae de 35—36 și Miloș de 28. Fiul mijlociu înainte cu vr'o doi ani capetá partea sa din moștenire. Parinti vora sê deie și fiului mai micu partea sa, înse acesta nu voi se iésa din casa, pâna ce nu-i vor da o parte mai mare. Frate-seu celu mai betrănu necontenitu nisuiá ca acesta sê iésa cât mai curênd din casa, ca astfel sê póta scrie pe numele seu tóta moși'a ce mai rămănea la parinti. Doi ani de Țile Miloș suferi atât dela Mitrușca, cât și din partea parinților sei cele mai mari neplăceri, deci isi propuse a se resbună. La 5 aprile an. c. mergênd amêndoi fratii la câmpu, nóptea pe când Mitrușca dormiá, Miloș îl tocá în capu cu o secure, încât nenorocitul muri îndata. Miloș fu prinsu, și tribunalul din Seghedin l'a judecatu în lun'a trecuta la mórte prin strêngu, spre cea mai mare îndestulare a parinților fără anima, cari nu se sfíra a umblá pe la judecatori, cerêndu judecarea la mórte a fiului lor.

Sciri din Români'a. Societatea căilor ferate romane este desființata de faptu, pentru că — dice „Rom.“ — nu mai esista acționari, mai tóte acțiunile fiindu în mânil guvernului. — *Recoll'a graului* este de mijlocu, dobândindu-se mai la o chila și jumetate de pogonu; cucuruzul se vede fôrte bunu; leguminósele, adeca fasolea, mazarea promitu rezultate bune; viile asemene sânt frumóse. — *Cadavrele* celor 4 ênsi omoriti prin surparea din Galati s'au gasitu a patr'a și dupa îndelungate sapări. — *Baile de mare dela Constantia*

sunt vizitate anul acesta de unu publicu numerosu și distinsu; „Farul Constantinei“ publica o lista lunga de numele persónelor cari au sositu la acele băi.

Sciri scurte. Pentru statu'a lui *Deak*, conform raportului publicatu în septemân'a trecuta în *diuarul oficialu*, s'au adunatu 155,382 fl. — *La Gratiu*, cu ocaziunea esposițiunii industriale ce se va ține în lun'a lui septembrie, va fi și unu congresu al șachistilor, cu întrecere; premiul cel d'ântăiu va fi o cupa de 200 fl. — *Ernest Renç* betrânul, cunoscutul proprietaru și directoru de circus, se va retrage, și în locul lui ambii fii ai sei Francisc și Adolf vor primi direcțiunea. — *Nou'a casa a parlamentului*, conform unor *diuarie*, pentru aceea se propune să se clădească pe quai-ul Rudolf, pentru că pe acolo soț'ă și fratele ministrului președinte au niște case și fonduri, a căror pretiu astfel s'ar urcă. — *Mare lupta electorală* a fost la 12 l. c. în *Kanizza*, cercu represintatu pânăcumă de Csengery; în fine candidatul guvernului, *Jókai*, cađu, și cel din stâng'a estrema, *Unger*, fu alesu cu majoritate de 133 voturi. — *Tragerea loteriei în 11 august*: Praga 46, 35, 68, 83, 57; Lemberga 72, 37, 39, 85, 58; Sibiiu 88, 64, 43, 44, 70.

Necrologu. *Lazar Calenderu*, unu cetățianu de frunte în capital'a României, a încetatu din viață la 9 august, în etate de 88 de ani. A lasatu după sine șese fii și două fiice, surori, generi și numeroșe rude.

Cronic'a lumiei.

Întrevederea dela Ischl este evenimentul cel mare al septemănei. Împeratul Vilelm a plecatu luni din Gastein; împeratul și regele Francisc Iosif merse spre întâmpinarea ospelii seu până la Obertraun; de aice, marti, ambii monarchi își continuara calea la olalta până la Ischl, unde trenul sosi la miédiadi, și la gara așteptă regin'a Elisabeta, principele Reuss cu soț'ă sa și br. Nopcea. Maj. Lor trasera la otelu. Parech'ă regesca petrecu câteva mominte la împeratul Vilelm; apoi acesta se retrase în apartamentele sale interioare, și mai târđiu primi pe principele Milan, care sosise acolo înca de sâmbeta. O ôra mai târđiu împeratul Vilelm rentorse visit'a parechei regesci. La două ôre urmă prândiul, la care luă parte și principele Milan. S'er'a asistara toti la represintatiunea teatrală; după aceea la o serata de theia. Cu ocaziunea acest'a regin'a purtă o roba de metasa de colóre deschisa, cu tunica alba garnita cu cațifea; decorațiunea perului aretă o figura de corónă rusesca; la gātu panglic'a eră cuprinsa cu unu pomposu acu de brilliantu. Mercuri, împeratul Vilelm se scolă deminetti'a la 7 și își termină afacerile sale de statu. La 10 și jumetate, regele Francisc Iosif i facu visita singuru, și monarhii petrecura la olalta fără martori trei patrare de ôra. La o ôra se servi prândiul de gala, și după miédiadi la trei ôre împeratul Vilelm plecă din Ischl. Serbările întrevederii suferira multu prin plói'a torențială, ce cadea asă dicându necontentitu.

Unu nou triumfu al republicei franceze. Președintele Grévy, însoțitu de Gambetta și Leon Say, și de întregul seu statu militar, a plecatu la 8 l. c. spre Cherbourg, spre a ține acolo o revista asupra flotei, dreptu încheierea solenităților din Paris, unde se ținū revista asupra armatei de pe pamântul uscatu. Tôte stațiunile, pe unde trecu președintele și suit'a sa, erau decorate; municipalitățiile se îmbulziau la gare spre a-l salută. Punctul de culminațiune înse fu la Cherbourg, unde sosirea s'a facutu în mijlocul unui mare entusiasmu. Acesta e unu evenimentu de mare însemnatate pentru consolidarea republicei franceze, căci Cherbourg e unu portu creatu de Napoleonidi, deci deca represintantii republicei și acolo se întâmpina cu ovațiuni, e semnul că republic'a a prinsu radecini adânci. Revist'a

se ținū cu mare pompa, urmă și unu banchetu, la care vorbi și Gambetta; apoi festivitatea se încheiă.

Di M. Cogalniceanu, tramisu estraordinaru și ministru plenipotențiaru al României la Paris, a remisu la 5 aug. lui Jules Grévy, președintele republicei franceze, din partea Domnului României, o scrisóre și însemnele marelui cordonu al ordinului „Steu'a României“. Grévy a rugatu pe di Cogalniceanu de a adresă Domnulu' multiamirile sale pentru acesta proba de simpatia, anunțându că va și respunde direct.

Teodor Mommsen publica în *diuarul* „Times“ o epistola, prin care multiamescă pentru intențiunea d'a i se restaură bibliotec'a prin colecta, înse nu pôte primi ofertul acesta. El, dice dânsul, a avutu numai acele opere, cari au fost necesarie pentru studiile sale, pe cari le va suplini dânsuși, ier cele ce nu le pôte, nici prin colecta nu s'ar puté. Ce a avutu mai prețiosu, manuscrisul nôiuei sale lucrări, s'a și mântuitu. Apoi bibliotec'a a fost și asigurata.

Greci'a e datóre regatului Bavariei, înca de pe timpul regelui Oton, vr'o 7 milioane de franci. Acesta cauza a fost depusa de guvernul bavarezu, înainte de conferinția, în mânilor printului Bismarek, care a promis, că se va interesă de dâns'a. Bismarek a și facutu o somațiune, energica și drastica, cum are el obiceiul, ambasadurilor Greciei, Brailas și Rangabé: „Să binevoiesca a arangia cum se cuvine acesta afacere, căci altfel, debitorii cari nu-si platescu datorțiile n'au nici unu dreptu la simpatiile Europei.

Sciri straine. *Bugetul Bulgariei* se urca la 27.306,267 franci; în acesta suma intra pentru bugetul resbelului 11.250,000 franci. — *Guvernul rusescu* va plati celui român sum'a de 308,124 lei și 51 bani, ca despăgubire pentru pamânturile date de acesta la 1856 țeranilor din districtul Cahul, în Basarabi'a, care atunce aparțineau României. — *Fortiele grecesci* tôte împreuna forméza o armata de vr'o 45,000 ômeni. — *Engliter'a* și *Russi'a* voiescu să escluda pe Austro-Ungari'a din participarea la supraveghiarea navigațiunii din Galati și Porțile de feru. — *Armat'a germană*, după legea cea nouă militara, se va urcă la 504 bataliône infanteria, 340 baterii artileria campestra, 31 bataliône artileria pedestra și 19 bataliône de pioneri. — *In Padu'a* domnișor'a Angela dela Chiara fu promovata la rangul de doctora în filosofia. — *Sanetatea lui Gladstone* într'atâta s'a restauratu, încât a pututu să mërگا la Windsor, unde mai multe zile va fi ôspele reginei. — *La Berlin* societatea geografica a arangiatu o festivitate în onôrea lui Nordenskjöld. — *Taller* a câștigatu remașagul, petrecându 40 de zile fără să fi mâncatu ceva; a patru-decea și mai întâiu mâncă lebenitța, apoi perseci și carne. — *Din Scutari* se depeșeza, că albanesii au subminat palatul consulului grecu din Prizrend, și l'au aruncatu în aeru. — *Principele Bulgariei* n'a sancționatu legea despre gard'a națională, căci aceea dispunea, că comandantul miliției se alege. — *In Rumelia-orientala* s'a facutu numerare de poporu, conform acesteia, acolo se afla 815,513 locuitori, dintre cari 573,231 sunt bulgari, 174,759 turci, 42,516 greci, 19,254 țigani, 4177 jidani și 1307 armeanii. — *Principele Alesandru* al Bulgariei a fost invitatu de țaru la manevrele de tòmna din sudul Rusiei; principele cugeta a tramite acolo unu numeru mai mare de oficiari bulgari cari să-l represinte. — *Fortiele turcesci* se urca la 95—100,000 ômeni; aprôpe jumetate din aceste trupe sunt recruti.

Proprietaru, redactoru respundiatoru și editoru :

IOSIF VULCANU.

A conservă frumseti'a tineretiei

pana la adancile be-
trantie
e problem'a de viétia
a fia-carei
femei.

Asta atérna de cea mai
ingrigita cultivare a pe-
litiiei. Conservarea curata
si delicata a acesteia,
intretinerea ei in finétia
si freschetia, — stirpirea
pete or. a rosietiei, a pis-
truclor si a tuturor peta-
rilor pelitiiei, precum mai
ales nimicirea repentina
si durabila a cretiieilor,

se póte efectuí deosebitu prin escelent'a si atat de suprin-
diétorea in efectu

RAVISSANTE

(du dr. Lejosse à Paris,)

unicul nestricaciosu preservativu pentru cultivarea pelitiiei,
esaminatu oficialminte. Celu mai pretiosu secretu de toaleta
al damelor elegante din Paris, Londra, Viena si Budapesta,
conservarea freschetiei din tineretie si la betranetie: s'a pro-
batu prin mii de esemple cá bunu, de aceea, cá primu-mij-
locu de infrumsetiare. nu póte sê lipsesca de pe mész'a de
toaleta a nici unei dame.

Pretiuu unei sticle originale mari fl. 2.50) cu indrumare de
Pretiuu unei sticle originale mici fl. 1.50) intrebuintiare.

**În mare și în micu se afla de vëndiare în
calitate originala și se póte comandá prin epis-
tola în principalul magazinu centralu în Bu-
dapesta városházter 9 sz. în parfumeri'a
FRIDERICEI SVARCZ.**

Frumsetiea și fragedimea feciei!

Eau de Lys de Lohse,

laptele de crinu al lui Lohse pentru infrumsetiare.

- Eau de Lys de Lohse stérpescu *pistruiele.*
- Eau de Lys de Lohse apéra contra negriirii prin sóre.
- Eau de Lys de Lohse face peliti'a alba și frageda.
- Eau de Lys de Lohse recoreesce și întineresce.
- Eau de Lys de Lohse redá fragedimea din tinereffe.
- Eau de Lys de Lohse nimicescu ori ce necuralfenia a pelitiiei etc.

Recunoscutu ca **preparatu cel mai realu pentru înfrum-
setiare.** În sticle originale : 5 fl., 2 fl. 50 cr. și 1 fl. 30 cr.

Sapunul de lapte de crinu al lui Lohse

între tóte sapunurile e **cel mai curatu și mai móle,** pen-
tru înmoirea și albirea pelitiiei, unu flaconu 50 cr., cu
parfumu orientálu de rose 1 fl.

G. Lohse c. r. parfumu al curtii din Berlin.
Fabricantulu parfumuului de lacrimióre de Lohse.

În calitate adeverata se afla de vëndare și se póte
comandá prin epistole **în magazinulu de parfumeria
al**

FRIDERICEI SVARCZ

Budapesta, városházter nr. 9.

Magazin pentru tot felulu de preparate pentru negri-
rea perului și **creșterea perului, pomade de peru, par-
fumuri franceze și englese, sapunuri, ape de toilette,
Eau de Cologne, paste de dinti, pravuri de dinti, ape de
gura, pudre de faciá, perie de peru, de dinti și de un-
ghie, stérpitóre de peri pe faciá.**

Este mai comod a se alaturá sum'a comandei
la epistol'a comandátore *in marce postale,* sêu a se tra-
mite cu mandatu postalulu. Pentru împachetare se calcu-
lêza 15 cr.

**Indispensabili
articoli de economía**

din adeveratu argintu britanicu

se afla de vëndiare cu **a patr'a parte** a pre-
tiulu de fabrica, anume:

	pân'acuma	acuma
6 escelente cutíte de mész'a, cu adeveratu ta- isiu englezescu	fl. 9.—	fl. 2.25
6 furcutie de cele mai fine, din o bucata	fl. 5.80	fl. 1.45
6 lingure de mâncatu, massive	fl. 5.80	fl. 1.45
6 lingure de cafea	fl. 3.—	fl. 75
6 rasle, cea mai buna calitate	fl. 6.—	fl. 1.50
1 lingura de scosu sup'a, cea mai buna cali- tate, massiva	fl. 4.—	fl. 1.—
1 lingura de scosu laptele, cea mai buna calitate, massiva	fl. 2.—	fl. .50
6 tasse de cele mai fine englese Victoria	fl. 2.—	fl. .50
2 fesnice frumóse pentru mész'a sêu pianu	fl. 4.—	fl. 1.—

**Tóte cele 40 de bucáti comandate de odata
(in locu de fl. 41.60) numai cu 9 fl. 70 cr.
dimprenna cu împachetarea.**

Mai departe se afla de vëndiare:

	pân'acuma	acuma
6 cutíte de desertu, cu taisiu englezescu	fl. 8.—	fl. 2.—
6 furcutie de desertu, din o bucata	fl. 5.60	fl. 1.40
6 cutíte pré frumosiiele, pentru copii	fl. 8.—	fl. 2.—
6 furcutie	fl. 5.60	fl. 1.40
6 lingure de mâncatu	fl. 5.60	fl. 1.40
1 oglinda de toaleta, suprindeitoru frumósa, de întorsu	fl. 6.—	fl. 1.50
1 pré frumósa cutía de zaharu sêu de untu	fl. 6.—	fl. 1.50

pân'acuma acuma

1 pré frumosu clopotielu de mész'a, cu sunetu argintiu	fl. 4.—	fl. 1.—
2 frumóse si mari fesnice de salon	fl. 8.—	fl. 2.—
2 fesnice girandole, cu 4 bratie	fl. 36.—	fl. 9.—
2	fl. 44.—	fl. 11.—
6 frumosiiele tinétóre de ou	fl. 6.—	fl. 1.50
6 tinétóre de ou si mai frumóse, cu tassa, în o bucata	fl. 11.20	fl. 2.80
1 frumósa cutía de tutunu	fl. 2.—	fl. .50
1 tinétóre de aprindietóre (chibrituri)	fl. 3.20	fl. .80
1 stracuratoru de theia	fl. 1.20	fl. .30
1 preseratoru de zaharu		fl. .80
1 preseratoru de piperu		fl. .40
1 fesnicu pentru trimeau de nópte	fl. 2.—	fl. .50
1 sararitia	fl. 2.40	fl. .60
1 lingura de legume (zarzavaturi)	fl. 2.40	fl. .60
1 pravu curafitoru, câte unu globurelu		fl. .10

Articuli anunciati de mai multi negustori din Viena
sub titlu de argintu britanicu, sânt numai niste imitatiuni
reu reesíte si mai multu niste jucárii pentru copii, cari în
timpu scurtu devinu negre sêu galbene.

Spre a probá, cá anunciul nostru nu se basêza pe ama-
gire, iéta ne obligámu in publicitate, cá dêca obiectele n'aru
placé cuiuva, in timpu de optu zile sê le reprimu si sê re-
tramitemu banii. Acela dara, care voiesce sê-si cumpere
pe banii sei marfe bune si solide, iér nu rele si de nen-
trebuintiatu, sê se adreseze **numai de-a dreptul** la magazinulu
fabriciei intrunite a articolilor de argintu britanicu:

**Egyesült Britania - Ezüstárúk Gyári raktárába,
BUDAPESTA, Bazar HÁRIS. nr. 17, Róndeau.
INTRARE: Városházter 9. si Koronaherczegutca 8.**

Comandele prin epistole se efectuescu prin
'ntórcerea poštei punctual si cu consciintia.

(Pretiuu de transportu pentru greutate de 5 chile 33 cr.)